19-ter Jahrgang Nr. 118. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 26. Oktober. 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden Östr. W.
Halbjährig 4 Gulden Östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden Östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יודישע פעסטער צייטונג

פאליטישעס ארגאן. ערשיינט וואכענטלעך דריימאל.

רעדאקציאן אונד אדמינס. פראצעסס בעפינדען זיך: בודאפעסט, וואימצנער-רינג נר. 15, פראנומעראציאנס-פרייז: פיר אסטערריך-אונגארן גאנציעריג 8 גולדן אסטר. וויי. האלביעריג 4 גולדן אסטר. וויי. ווירטעלייעריג 2 גולדן אסטר. וויי. פיר אוסלאנד גאנציעריג 10 גולד. — קר. ג. וויי. האלביעריג 5 גולד. — קר. ג. וויי. ווירטעלייעריג 2 גולד. 50 קר. ג. וויי. פראנומעראציאנען ווערדען יעדען טאג אנגענאמען. אנקונדיגונגען נאך אויסגעמאכטען טאריף בערעכנעט.

בודאפעסט מיטוואך ח' חשון, תרמ"ח. Erscheint wöchentlich dreimal. נייונצעהנטער יאהרגאנג נר. 118. 1887

פאליטישע איבערזיכט.

ז. מאי עם טאט ווירד דיא דעלע-גאצי אנזען אם 29 אקטאבער, אין צייאר צעהנטען — אים 12 אזיר — דיא אנגא-רישע פלאט אראיוו דיא אסטערריכישע פלאט אנגאצירען עמפאנגען. דיא אנ-גאריש דעלעגאצי אן וויירד אזהרע עדס-טע וויסיטע אם 27. ח. אים 5 אזיר אבענדס דאלטען — דיא אויסשטעלונג דער אנגארישען דע-לעגאציאן וועדען פון דער בעאמטען דער אר-גען צייטעשריפטען פארלאגען שאן אם 3. שפאר-טעסטענס אם 3. נאוועמבער פטענגען. — מיטטווד-פרואנדט טאסא בעזוכט וד הייסע אבענדס נאך וויען, אם וואהנער דער דעלעגאציאנס-מיט-גליעדער צו פעריוילקן.

וויירד צאר אלעקסאנדער צוי-נער היקקריינ פאן קאפענהאגען נאך רוסלאנד דיא בעקאנטע שטרעקע דורכפאהרען — מיטווד אן-געקומען אזיר — אים אויגער בעגלייטונג מיט קא-זאקען אזיר דעלם אים דעם וועג צו נעהמען — דיא צי דיעזער אהרטבאטען פיעל בעשפרעכונגען רוהע אויער שוידען? האם אים דיא פראגע, וועלכע היטע נאך אינגער אן פאלי-טישען קרייזען ערהאלטען וויירד. וויר האבען דעשהאלבען קיין פרייהיט, אין בערלין מיטוואך אבענד מאן דיא נאכע פאלגענדע-מאסען אויף: רוסלאנד איז אים נראסען אזיר אללוב-מיטען נעמען דיעשלאנד אינגאמפען אזיר מאן וויירד האלט אויף צוואמענקונפט דער בוידען קאזיר אלם אויף דעמטהעזעד נאכגעקומען וויסענס דעם צארעוויטש דעם אנזעהען. וואללטע זין דער צאר, וויירקליך אים בעקענעקטיקוט-טען אונד דיעשלאנד הייזען, וא וואלד עם אי-גע פאליטיקען דעם רוסטען פאלקעס, וועגן דער בעוואך דעם צארען וויירקליך עראלטע אונד וואללטע אזיר אויך וואללטע עראלטע פרידען אונטער-הענען, נאר אויך נראסען אן אב-הענגיגקייט וויירד. נאר אויך נראסערע בעדייטונג וואהל עם, וועגן דיא רוסטען צייטע-גען נאך דעם בעזוכע דעם צארס אויהר אנזיע-פע נעמען. דיעשלאנד פארטעזעט וויירדען, וואללע-גען דער מעזער שטאטעסמענס, וא וואהרע עד רען בראנסטע האפלוסיטעסטעוויר, וואהרען אין פאלי-טישעם גראנדע נאך רוסלאנד פאן גראסען בעדייטונג בעי-גען, אבער אויך רוסלאנד אין דער נראסען בעדייטונג בעי-צייכנען צייטען דיעשלאנד אויך רוסלאנד אויף נראסערע פעדיעטונג בריינגען.

וואללענשטיין אויגער מיליטאריסטען וועגענק-פיער אן בוטשיואל הועלט דער פראגא-טען רוסטענפיינד דעלעגאציאנען פעראנטווארטונג אן פאלישען פארטי, אין וועלכער דער אויגער וואהרע רוסיפיקאציאן פעראנטווארטונג אי-גע פאלישע וועלט. אין וועלכער עד אויגער אי-דעם וואהנט: פראגען וויר נעטט וואס פרי-סן אונד וויר, וואהרען וואס קאן פראגע-דיע אויך וואס דעוקט רוסלאנד דיע-דען פעראלאגע נוד אויע אויפראגע נעגענאבער דיעשראלי, דיא פעראנטווארטונג דיעע

נעשאפטסבעריכט

נעטרייד־נעשאפט. וויצען וואר אפגעפאלן מפּנּי צו מאלסט נעבראכט. היא קוימוס וואר שוואך, פרייוג וואדען — קר. האהיט.

ווייצען, שהיים: 200 מעשר' 81,5 קיל'אנדאס 7.35 נוד, 300 מעשרצענט' 81 קילא 7,20 נוד, 100 מט־צ. 81 קילא 7,30 נוד, 100 מעשדצענ. 80.5 קילא 7.20 נוד, עשטש־נאדען 300 מעשרצענ' 81 קילא 7.25 נוד, — 100 מעשר־צענטנער 80 קילא 7.30 נולדען, 200 מעש. 79,0 קילא 7.10 נול, 100 מטרצ' 79 קיל' 6,95 נולדען. כ א ש ש ק ע ר 100 מעשרצ' 78 קילא 7,10 נולדען כ א נ ש ק ע ר 200 מעשר־צענ' 78,8 קילא 6,90 נול, — (אללעס שר 3 מאנאט.)

האלן 5,30 — 5,40 נוד.

נעדסטע, שוועשער־וואארע 5,30 — 5,45 נוד. מאלץ — 7,30—7,50 נולדען.

קוקוריוץ 5,94—5,97 נול.

האפער, 5,15 — 5,35 נול.

דיא אמטליכען נעטרייד־נאטירונגען דער היינטיג קאנהאלדענד : וויצען :

קויאל	באשטאדט:	מעסטר־באדען:	שהיים:
	dkr fl.kr.	fl.kr. fl.kr.	
79 קילא	6.90—6,95	6.85—6.75	6.95—7.—
„ 80	7, —7, 5	6.95—6.85	6.——7.10
„ 81	7.10—7.20	7.05—6.90	6.05—7.15

מעהלינג־נעשעפט. וויצען שר הערבסט 6.96 —6,98 נוד. האפער שר הערבסט 5,30—5,32 נוד. קוקוריץ שר מאי־יוני 1888 5,68—5,70 נוד.

רעסט. (קאהל) שר מעשטמעטר־אקטאליר 1888 10,84—11.— נולד.

מעהל־פרייוג (שר 100 קילא־אנס נאכט נאך פרייא אב עשטש) 0 נוס' C 14 נוד, 20 קר., נוס' 1 13 נולדען 90 קר., נוס' 2 12 נולד, 40 קר. נוס' 3 11 נולד 30 קר. נוס' 4 12 נולד, 60 קר., נוס' 5 12 נולד, 20 קר. נוס' 6 11 נול, 60 קר., נוס' 7 10 נול, 60 קר. נוס' 8 9 נולד, 60 קר. נוס' 8½ 8 נולד, 20 קר. נוס' 8¾ 6 נולד, 20 קר. פרייוג פאלען 3.10 נוד, נאכט פאלען 3 נוד קוויצער.

הילזענ־סעט. ערבסט אוגאריש 9,50—10,50 לינזען 7,50—8,50 נול, פיאלען נראס וויעסע 7.— 8,25 נוד, ציטערל־באנען 9,50—10.— נוד, ראטע חירסע 4,50—5.— נוד, חירסע בריין 9,50—10,50 נוד, מאהן נייטער 22 נוד, בלויער 26,50—27 נול, קוסטער — נוד, לינזאמען — האנזאמען 7,50—8 נול, (אללעס שר 100 קילא.)

וויקטאריען וויזע נאשיין: נ א נ ז ן רעבען־דן נעשטעטיגט, שר אאר —5,50—5,— נוד, דשא, לעטצע שר אאר 2,20—2,40 נוד, נעשאפטשפיץ שר אאר 4,70 —5, נוד. — א נ ד ר י א נ ע שר אאר 2,40—2,— נול. ק א ש ק ע ל שר אאר 1,10—1,20 נולדען. ת ר נ ע ן שר אאר 60 — 90 קר. ר י נ ע ת ר נ ע ן נאמאפטש שר אאר 70 — 80 קר., ק ע ר נ ש ע ן שר אאר 1,10—1,20 נוד, דשא. לעטצ שר אאר 1,40 נוד, דשא. ק ר ע ק ע ר ווארע 41 ששיק 1 נולד., ב ו ט ש ע ר ס ווא 70—80 נול. דשא וקינדא 60—70 נולד. ק ו א ב ל ו ך 9 נוד. — צ ו ל ע ב ל ע ל ראשה —.5 נוד. נעלב —.— נולד, (אללעס שר מעשטרצענט.)

האמאפער, נעלבע 2,50 —2,70 שר. ראטע —2,— 2,20 של.

שפיריטוס. נייע מעשארע, אים קריינען 26.75 שר. אים נראפען 26,25 נוד. אלטע מעשארע. פיעסמאפע שפיריטוס 28,75—28.75 נול, אללעס שר 10,000 ליטר. צוקעשטאנ. כ א ס נ י ש ש ע שר אקט.־נאיעמבער צו 17,64—23,2 נוד.

צוויטשקען־מיס (לעקוואר). סראוואניטשער —13, —13,25 נוד. באאטער 12.25 נולדען. שר אשאבער נא־ ויעמבער —נולד.

האנף נעליטשרעד 29.—30, נול, וואכסאנט.— וואכס 124—125 נולדען.

צוקער, האפפינאדע 33.25 — 34. נול. מעליס —38. —33,25 נול, מילע 31, — 32, נול.

וויינשטיין 66—84 של. יע נאך קוואליטעט.

ניסס 15.—18, נולד.

רינאל 29—29.50 נולדען שר 100 קילא.

רעפס־סובען, —,5 נולד.

אנישליטע, (חלב) 31,50 — 32,50 נוד.

זעטראנאים 21,25—23,— נולדען.

דיא וויינלעזע אין אונגארן עדליידעט דורך דיא דירוע וויטשעריונג. אויף אונלעבואמע מעזאמערונג. אויף דעם האנדעל אמעריקא וויד בעריכטעט: דער וויזע מערינפעקטיאן אויף דער וויינלעזע נעמט נישט. אויף נאמען דיא שאן עקספארטירטען מייבען שוועדר פיזיאלאדוקציאן אויס מישפערשטאנדען. דער אקטע אויס אין אינזיכט מעזענדע בעפעלן אלס דער אפיציעלע — אין ו א ל א ך ר ע ר אמעריקא האבען דיא וויינלעזע בעי נאנגען, דער עקספארט אויס מישפערשטאנדען. דער צוקקער־ עקספארט דעם מאנאט וויד צו 20 נאך. דער צוקער וויין וויידר אוס 12 בוי 18 פר. פער העקטאליטער נעקוסט. — אין ב ו ח א ך ר ע ר אמעריקא איז דיא לעזע אין בעי נען צוקער אבוואהר דיא פרייזען נידט אויפערוועלט. נוט דייטשען. דער עקספארט איז אינזיכט. וועלכער דיא וויינלעזע קיים מישפערשטאנדען וויין: דיא לעזע דאס בעאנגען. — אין א ב ו ח א ך ר ע ר אמעריקא דיא וויינלעזע אין אונגארן עדליידעט דורך אינזעקטען. דיא וויין אבוואהר דיא פרייזען נידט אויפערוועלט. וועלכער דיא קיים דייטשען נעקוסט. — אין ב ו ח א ך ר ע ר אמעריקא איז דיא לעזע אין בעי נען צוקער

פערשידענע נייאגקייטן.

* (קאוער דאס פעדראן פון בראזילען) דאס ביא ווערט יעמסטען אן-וועזנהייט אין בריסעל אם זאמסטאג דען 8-טען אקטאבער דיא דאטעזע ווען־אזא בעזונד אוך דעם נאטעסריעמסטע ווי־אהרעד 1 דרייפיעלטעל שטונדען ביינויאנט. דעיזעלבע האטמע איז העראישעם נעבעטבוך אין דער האוד אויך ווי־אר דעם פערלויף דעם נאטעסדרינסטעם מיט נראסטער אימפערקאמקייט נעפאלגט.

* (ריטטער פ. זאנענטהאל) דער ווילכעדימטע שישפילער אם ווייטער האבערוטהאטער, זאלל צום האפראסה עריאנזט ווערדען. אדאלף אנגעטהאל איז אין בידאפעסטער קוצ. ווייל פלטערן ווארען אלטע לייטע, אללאהרליך קאמטע דער בעריהמטע קינסטלער נאך בידאפעסט צור אהרצייט ווייטם פאטערס.

* (ריא קאסטען דעם לאנדשטורמעם פרידעדען) קאמטען לויט דעם ווייטגען בארעטע אוך ווייטערע מיטהיילונגען דעם ווייטערמיס־מיניסטעריום דיא קאסטען דעם לאנדשטורמעם פון דען יאהרען 1912 ביז 1917 מיט 294,711 גולדען 27 קר. פער יאהר צו שטעהען. אם קריעג פאללען דיא קאסטען דעם לאנדשטורמעם דעם נעמיינזאמען (אסטערייך-אונגארישען) בארעטע צור לאסט.

* (אנטיסעמיטען) אינטער דיווערע מיטעל פערעפפענטליכט דער ווינגלישע נייטבוליזן איבר אסטערייכישע היסטראטהאבאנגעטע דר. מהאראר האאוז איינע בראשיורן, אין ווילכער עי דען יודענהאס פערהיהרליכט. ווי האבען פאר עליכטן מאכטען נאך דער נייען פרייסע פרעסע, אינען לאנגערן אינהאלט איים ריוויער (האבאראם נאך נינט נעדרוקקט נעווארדען) בראשיורע נעבראכט אוך וואללען היינט נאך פאלגענדען ואהן אוים דעריולבען נאטאנען: דער אנטיסעמיטיסמוס איז עניווירקער דער רעליגיאן פיינדליך נעווארדע אלער עי היסטעליכט אינען גלויבען, דער אידם עי־כעליכט אינען אוך דעליאוט נעפרידלי־דען נעווארדען זיין בעשטאנדיג. איך קאן נינט אאנען, ווילכעם פאן בידען מיר אן דער עפלער צו ווידער איים.

* (פיר הערבראשט שפראך אונד אירע לידעראטור) קעניסמיט ווי נייעסטער צייט אן ווידען אייג פאן דער אטטרייבטהען העערשיפט פראנצאיזישע אוך אנגלישע ווערקע אין דער אוריגינאל־שפראך נעלעזען ווערדען, אבער עס פעהלטען נאך אין ארשטען לצוון איז ווי־אהל דיא ווייטלעזע נוט אויסנעפאללען, אבער עס פעהלטען נאך אין ארשטען לצוון איז ווי־אהל דיא מיטטעטר צור אויפארבייטונג. אין פתח תקוה ווער דיא קאלאוסטען דראמען פערשיל־דענע, דאסם וא. טראטען דעם נוטען עריטראונם. דער נאטה עטטענטוטען, אין סודות ווי־אר ווי־ערער מאנגעל אן נעלד אונד ארבייטסקראפטען, נור אוים „עקרון" קאמטען עריפריילוכע בע־דיכטע.

* (פערשוואונדענע פעסטונגען) קאנע) איים דער קאנטרייא דעם פעסטונגס־ארטילעריע־קאממאנדאם אין דער נאליציען שטארט פרוסט־ל זוך אם פערוואנטען פריוואט אבנעדם וכם פעסטונספלאנע אבהאנדען נעקאמטען. דיעזע פלאנע ענטוויקעלט צו האבען ווערדען דער מיליטארבאקקער ווענצעל מארק אויך דער אינטער־אפפיציער פילידפ בע־שוידענם. לעצטענדער בעפינדעט זיך אין האפט וויא־דיענר מארקע דיא פלוכם עריטיפפען האט אויך עטמצט זיך בעריוטם מיט דען פלאנען אין רוסס־לאנד בעפינדען דיוסצטן. דער פלוכטלינג איוט אין טשענצע.

* (אן דיא לופט נעוונטצט.) פארנסטעהן יוידער דער אבנאדרונטע פאן דונא־סטראהלע, אנטיסעמיט לוהוות סאבא פאם דעיוטיין־לייטענאנט קאלמאן דילא, צו דעם ער אין דיא וואהנונ קאם בוכטמאבלוד צור טוהר הינטונויאפפען. סאבא האטמע נאכליך דען לויטנאנט ווענען עדיטנונג נעקלאנט, וויל דיעזער אירן — ויא ער עם פאן בעלא קאמאנדי־דאטע — פאר מעהרערען טיעגען אינען שוידקרן נענאנט האבען. דיא פערואנדלונג הערבער פאנ אם 17-טען ד. שטאבט, אויף דיא פראנע דעם ריט־טען אן מאבא: ווי אן אירן דער נעקלאנטע בעליידיגט האבע קאנטע ער קיינע בעשטעטיגט אנטווארט עריהיילט, וועכהאלב דיא פערהאנ־לונג אויך דרויא מאנאט פערטאנט ויאוידט, נון עריטיגען דער אנטיסעמיט אן דער ווארונג דעם לויטנאנט אונד פארדערטע אירן אויף, ווענ בע־לוידיגונג צוריקצוציעהען. דיוולי ווען דעם צו־רוקק, אלם וויר הויריוק באבא אן ווענם נעמער טראהלער פון פרייפפערט האט, ווארף אירן דיעזער צור טהיל הונדס אויר אבערריבט נעגנן אירן דיא קלאנע ווענען הויפר יודענבראנדע.

* (אונטער נראסטען ערהרען) ווארדע דיעזער טאנע דער אן לוקסעמ־בורג פערטאבדענע יודישע טוכפאבריקאנט נאמען נאדשאח צו נראבע נעטראנען. פר דיטעל בית ישראל אין פערארן נעבוירדען. דער פאלנעדע ציעלע אשטרעבט: וואכענטליך פאפ־לארע פארלעזונגען אוים דעם העבראישן צו האלטען. העבראישע בוכער אוך צייטשריפטען אנצישאפפען אוך אירגען לעהרער פיר דיא העבראישע אונד ליטעראטור צו ערהאפפען. דיא עריטע פאלאנע פינדט אבער דיא בעדייטונג דער העבראישן שפראכע פיר דאס יודענטום."

* (אין דרי אפריקאנישע־קאמטי.) פיר אינגאלנבאמטען האבען דיא קא־נגולד אינאדישן שטאטסאינוכאהנען דריא אינוערע נלויבענסנאפפען אלם אידענטליכע מיטגליעדער אנר 1 אלם עריאוצנאהן דעלעניכט. אנר צויאר: דען אינשפעקטאר יולים שילמאן (פיר דייטשע שפראכע), דען סעקרעטאר דר. לודוויג מעונע (פיר נעשיכטע אוך נעאראפיע), דען אינשפעקטאר פראנן וואכטמאנן (פיר פיזיק) אלם אדיעטליכע מיטגליעדער אנר דר. אוגע טין אלם עריאוצנטגליעדר.

* (דיא יודען אין מאראקקא.) דאם קאליפרטהום מאראקקא מאכט עטצט אן פאלטיטשען קריזיען פיהל פאן זיך רעדען. דער סול־טאן פאן מאראקקא איט קראנק, וועגן עי שטארבען דראהען דארט וועגען דער טדראנפאלגערפראנ עריטטע אינהיטן אינטערעגען. יעטצהאלב דיא אינטערעסירטען מאכטע שאן עטצט זיך מיט דער נענעלונג דער מארקקאנישען פראנע בעשאפטיגט. פיר מארקקא אינטערעסירט זיך עטצט — וויא נעואנט — דיא נראסטע פאלטיק, אנר אוך בע־פעהל דער מאיינג־סטקציאן דעם נעטרוואלטן אם־טערדיט־אנגארישען קריעגסמיניסטעריומס עי־טיטט עטצט אין ווירק, ייעלבען פאלנערדן מיטגליד מראנן: דיא וויינע מאנאט; יא דען מאטטיפפטע 1885—86. אוך בעפעהל דער מאיינג־סטקציאן, נאך בעריכטען דעם שפפפ־קאממאנדאנטן ציאמ־מענטטטללט פאן יודאלם פריינדרן, ב. ב. ג. קאהן, קאוויטטענקאפיטאן. אן דיעזעם הער־פארראנדען ווערקע אוים אוך פיעל פאן דען ווירן מארקאנם דיא דעריע, מאן האט — ואנט דער פריאמטער — אין טאנער פיט 2 פאקטארען צו עטמטון: מיט דעם דער קאוולן אוך מיט עניעם דער „האבטטטרינקען־טען־ראנדאנט" אונד מעלרינג־טען אוולטטען קריפלינג. ייעלבע עבענוא אוך קאמטער־צייטלען אלם אוך אוך דעם פאליטשען אונד וא־צאלען נעבעטען אוים מאבטן ווידר.

* (פאן דען יודישען קאלאניען אין אמעריקא.) אין אמעריקא אנטטמטען יאהרליך צאהלרייכע יודען אוים אלע טהיילען דער וועלט, אבער עם פעהלטען נאך אין ארשטען לצוון נוט אין פאלעסטינא, וואו אוים אלע טהיילען דער וועלט צוזאמענקומען, אן פתח תקוה ווער דיא קאלאוסטען דראהט פערשיל־דענע, דאסם וא. טראטען דעם נוטען עריטראונם. דער נאטה עטטענטוטען, אין סודות ווי־אר ווי־ערער מאנגעל אן נעלד אונד ארבייטסקראפטען, נור אוים „עקרון" קאמטען עריפריילוכע בע־דיכטע.

* (פערשוואונדענע פעסטונגען) קאנע) איים דער קאנטרייא דעם פעסטונגס־ארטילעריע־קאממאנדאנט אין דער נאליציען שטארט פרוסט־ל זוך אם פערוואנטען פריוואט אבנעדם וכם פעסטונספלאנע אבהאנדען נעקאמטען. דיעזע פלאנע ענטוויקעלט צו האבען ווערדען דער מיליטארבאקקער ווענצעל מארק אויך דער אינטער־אפפיציער פילידפ בע־שוידענם. לעצטענדער בעפינדעט זיך אין האפט וויא־דיענר מארקע דיא פלוכם עריטיפפען האט אויך עטמצט זיך בעריוטם מיט דען פלאנען אין רוסס־לאנד בעפינדען דיוסצטן. דער פלוכטלינג איוט אין טשענצע.

* (אן דיא לופט נעוונטצט.) פארנסטעהן יוידער דער אבנאדרונטע פאן דונא־סטראהלע, אנטיסעמיט לוהוות סאבא פאם דעיוטיין־לייטענאנט קאלמאן דילא, צו דעם ער אין דיא וואהנונ קאם בוכטמאבלוד צור טהיל הונדס אויר אבערריבט נעגנן אירן דיא קלאנע ווענען הויפר יודענבראנדע.

* (פאן דען יודישען קאלאניען אין אמעריקא.) אין פתח תקוה ווער דיא קאלאוסטען דראהט פערשיל־דענע, דאסם וא. טראטען דעם נוטען עריטראונם. דער נאטה עטטענטוטען, אין סודות ווי־אר ווי־ערער מאנגעל אן נעלד אונד ארבייטסקראפטען, נור אוים „עקרון" קאמטען עריפריילוכע בע־דיכטע.

* (פערשוואונדענע פעסטונגען) קאנע) איים דער קאנטרייא דעם פעסטונגס־ארטילעריע־קאממאנדאנט אין דער נאליציען שטארט פרוסט־ל זוך אם פערוואנטען פריוואט אבנעדם וכם פעסטונספלאנע אבהאנדען נעקאמטען. דיעזע פלאנע ענטוויקעלט צו האבען ווערדען דער מיליטארבאקקער ווענצעל מארק אויך דער אינטער־אפפיציער פילידפ בע־שוידענם. לעצטענדער בעפינדעט זיך אין האפט וויא־דיענר מארקע דיא פלוכם עריטיפפען האט אויך עטמצט זיך בעריוטם מיט דען פלאנען אין רוסס־לאנד בעפינדען דיוסצטן. דער פלוכטלינג איוט אין טשענצע.

* (אן דיא לופט נעוונטצט.) פארנסטעהן יוידער דער אבנאדרונטע פאן דונא־סטראהלע, אנטיסעמיט לוהוות סאבא פאם דעיוטיין־לייטענאנט קאלמאן דילא, צו דעם ער אין דיא וואהנונ קאם בוכטמאבלוד צור טהיל הונדס אויר אבערריבט נעגנן אירן דיא קלאנע ווענען הויפר יודענבראנדע.

פאלליעטאן.

איס דער שרעקענסציט

דער עסטמן פראנצאיסיען רעיאלוציאן.

(64-טע פארטסעצונג.)

אין דעם אויסדרוקקע דער ווארט בריוטס לאנ זא סיעל ויין אונד אירזינסינניס, דאסס נראף באאשאלען נעיוהרט ערווידערטע:

„סערנסטע ן ו ר דאס סיהטעיע. דאך האסס דוא ווילל אבערוינע. ווהס דוא דאבויא וואנסט, ווענן דוא מיר צור סלוכם סערהולפסס? ויינען קאנע, בריוויי!"

„איך ווייל דאס נוט מאכען, ווהס איך דורך מיינע דוסמע סוכם סערבראכען האבע אונד בין בעריים, דאסיר הונדערטטאל דעם מאנע צו טראנצען."

„וויס, ווער מיסטע אלזא אינפארטשעטען. ווער ווערדען הייטע סערהיראטהילט: מאנקיר. איך אונר דאס סייליין מאן ארנאוי. איך האבע אללעם אנגענומען. דאס סייליין ווירד מאיטרעס בענאהיים. צוויישען 11 אונד 12 אוהר אין דער נאכט אאר דער הינריכטונג ווערדען, ווייא דוא ווינסטס דוא סערהיראטהילטען אנגענראפט. אום וא אין דוא „האנטיפרישריע" צו זיהדען. דער בענאהיטע ווירד צוריקערהאלטען. דוא אין אינען סראצעסס סערווינקקלטען ווערדען אין דעזוילבען צעללע בייטאמטען נעלאסטען."

„א". סיהל איהס בריוטס אוס ווארט: „אאן שטונדע קאמטען צוייא ואהטער וואטשע צור אונטערזוכונג דיא סערהאפטונג נעגען דען נעפאנגענסטע, בין מאן דיא סערהיראטהילטען אויך דען דעמטטען ווינ זיהדט."

„נון אלזא: דוא מיסטס טראכטען, בייא דער אר־לעטטען ווינט אייגער דער שלעכטסער צו ווין."

„אונר ווהס ווייטער?" פראגט בריוטס.

„אין מיינם נאטען ואנטס דוא דער פרייא לויין, וא ואלל אן דען נעפאנגענסטע־ווהלטער אויך בישטיטס ווינכטען, דיר דען אינטאנט אם 11 אוהר מיט אינעם דיי־נער האטערדען. דער רין מרייאונגטציינ דין ואלל. צו פלויכטן. אן דיעזער בישטיטיס מיסס עס הייסטן, דאסס, נאכדעם דיא צייכם נינ צייטלך פיהל שטאטס־פינדם, דאס אנצישטאהל אין דער נאכט אראטער אנגענאהלטען ווירד, ווייל עכטן דער פאשינדרינסטאנ אוים."

„א, מרוינער דאנק, מיין ווהלטהאטער!" רופט דער פלילעכטע בריוטס.

צור ירקלערונג מאוג דינען, דאסס נראף באאשא־לען אונר פרייא לעווי דעם פלילעכטען בריוטס דאצו פרירהאלטען האבען, ווינג נעלעכטע צו הויאבטען.

„דאס אלזא צו, אהנע מיך צו אונטערבינכען," שפיאך ווייטער דער נראף; „אום דיינ האבעיט צו פיהרן לאראפטם דוא אללע שלינסטער, ווהבאר אונר אייטוהרטר דעם פאלאסטם איין, וא מיהל צו מרינקען, אלם נאטהג אוים, אום אללע בעשוינקען צו מאבטן. אויך דערינינע, דער מיט דיר ווינרע. מאבט מיט אונר מיט אלם מרוי־אונגקציינ פראנטרט, מוסס מיבטיג מרינקען. דער לעצטע בעוויך בייא דען צום מארע פלירהאוסחיילטען ווירד דאן אונר דיינם קאמפראדען נעמאבט, דען שיין צום אויסנהטען מוסס אידר בייא אויך האבען. אלם אוך פלירהאטטע אויך ווהבאר, האבע אך אינען ווהבאר פאן מיינר פיוור נעווידמי: ווינען מוסס דוא דיר אלם לעטטער צו ווין."

„אונר ווהס ווייטער?" פראגט בריוטס.

„אין מיינם נאטען ואנטס דוא דער פרייא לויין, וא ואלל אן דען נעפאנגענסטע־ווהלטער אויך בישטיטס ווינכטען, דיר דען אינטאנט אם 11 אוהר מיט אינעם דיי־נער האטערדען. דער רין מרייאונגטציינ דין ואלל. צו פלויכטן. אן דיעזער בישטיטיס מיסס עס הייסטן, דאסס, נאכדעם דיא צייכם נינ צייטלך פיהל שטאטס־פינדם, דאס אנצישטאהל אין דער נאכט אראטער אנגענאהלטען ווירד, ווייל עכטן דער פאשינדרינסטאנ אוים."

„א, מרוינער דאנק, מיין ווהלטהאטער!" רופט דער פלילעכטע בריוטס.

צור ירקלערונג מאוג דינען, דאסס נראף באאשא־לען אונר פרייא לעווי דעם פלילעכטען בריוטס דאצו פרירהאלטען האבען, ווינג נעלעכטע צו הויאבטען.

„א", סיהל איהס בריוטס אוס ווארט: „אאן שטונדע קאמטען צוייא ואהטער וואטשע צור אונטערזוכונג דיא סערהאפטונג נעגען דען נעפאנגענסטע, בין מאן דיא סערהיראטהילטען אויך דען דעמטטען ווינ זיהדט."

„נון אלזא: דוא מיסטס טראכטען, בייא דער אר־לעטטען ווינט אייגער דער שלעכטסער צו ווין."

„אונר ווהס ווייטער?" פראגט בריוטס.

„אין מיינם נאטען ואנטס דוא דער פרייא לויין, וא ואלל אן דען נעפאנגענסטע־ווהלטער אויך בישטיטס ווינכטען, דיר דען אינטאנט אם 11 אוהר מיט אינעם דיי־נער האטערדען. דער רין מרייאונגטציינ דין ואלל. צו פלויכטן. אן דיעזער בישטיטיס מיסס עס הייסטן, דאסס, נאכדעם דיא צייכם נינ צייטלך פיהל שטאטס־פינדם, דאס אנצישטאהל אין דער נאכט אראטער אנגענאהלטען ווירד, ווייל עכטן דער פאשינדרינסטאנ אוים."

„א, מרוינער דאנק, מיין ווהלטהאטער!" רופט דער פלילעכטע בריוטס.

צור ירקלערונג מאוג דינען, דאסס נראף באאשא־לען אונר פרייא לעווי דעם פלילעכטען בריוטס דאצו פרירהאלטען האבען, ווינג נעלעכטע צו הויאבטען.

סעמיסמום איך אים פאלקע, זא ווייט ער אין דעמזעלבען פארהאנדען ווי, טהאטאפלילך אבזונאממען האט; ופהען זיא ניכט דארין, דאסם דער אנטסקעמיסמים ביא איז אים אללגעמיינען ניכט לעבענספאהיג, אינד דאסם אידער קאמפף פיללידט דאך קיינער עדלען ואבע נילט.

יין; ידעדער דאס איינע; נאר דאס אנדערע, אין ד ר פאלוישע נעשיכטע עם נאר אפט דאסם אין נרונדואטץ, וועלכער דיא נעמיטהער אינע צייטלאנ בעשאפפענהיט, וויייהן מיסם אינד אינע אנדערע, עגעמיינעמעגע רייכטונג דיא אבערהאנד נע- ווינט, יעמענם — דאס קאנן אך ניכט לייגנן — איט דיא ווייבערזיהלריכיט פארהערשענד. אבער אך בין איבערצייגט, דאסם דיא דאס אנדערן ווייר, ווייר וויסמענם, ופדערהן דען קאמפף פארטוטע- צען, צוויאר ניכט אלם פאלאמענטאריש פאר- טיא, אבער עדער אין ופעם ווירקנפסרייט, יא אוד ווייא עד עם נור קאנן. דאסם אינער נרונד- ואהן וך אים פאלקע אבנעניטצט האט, דארין טי- שען וא וך: דאס פאלק דענקט וא, ווייא ווייר, אוד ופהען יעמענם ניכט וא ווייר עם דיעם מיט דער צייט צוזינען.

»אונד האלטען וא דענן ווירקלך דען אנשטענדיג- מים פיר עמויאם נוטצם אינד עדלעם, ופולכעם דען קאמפף אוד ווייא אינדיוער פערדינסט? אינד דאס וופרנוסדים פיר וא אינגעדלך שלעכט, דאסם מאן עם אום ופרדען פרייו אינראטמען מוסם; עדליכען וא, הערר אבנאהדענטער. דאסם אך וא אים אינ- ר בטונג אינפלאנט אן דינשטם פיונטע בינשטם.

»פרינסאנדנען ווייר אינו אינמאל; אך האבע עם נימאלם — ווייא אינגעבראכט פרוייט מערדינג מיינער נעווינגנסנאנאסמען — פרי- לייגאנט. דאסם וא ידען באשוויכטע ווינן אינ דערן. נען מערה, אך נעבע זאאר נערנע צו. דאסם עם ופרה וראקקער אינד עדעל דינקענדע ידען ניכט דאס אונרעט עדאר ניכטם אן דער זאבע, ופהען דיא ידאר אינד דינסמים פארטפפלינסע מוני- שען ופרהן, מוסמען ווירד עבנאללם דען קאמפף נעגען וא פאלטינצען; ופייל דאס ידענומים פאס כרינסמומים וא נידפפישידען אים אינד אינער וא פיללע מיטטעל אינד פאהנקופשען פערפינט, דא אינ פולען. דאסם ווייר, ופהען ווירד נעדופהען ופאל- לען, נעגען דאס ידינמומים אינע אינ פערטוידי- נעגרע שוויללינ. אינגעדמען מוססען, דא ופהען בילדען אינע זאלבע מאכט, ופולכע אינ אינפער- מידלער אונטער אהר אך בינגען ווירד ופהען ווייר אינ ניכט האנגען ידפרען.

»דארן האבען וא רעכט, ופאהן ווייר בלינ- קען, אבפראלל פינדען ווירד דיעע פירכטבארע דינשט מאכט. דיא מינססידינן ופרד מיט ופהען אי-

דעם אנשילדינגן לאנדמאנן דען נלויבען א ינפלאב- מען, דאסם דער »לאנג שאבטער«, ופולכער אהנען אלם אן בראוזער מעגט בעקאנגט ופאר, כרים- טינמארקען אבשלאבטעט.

»פללליא אינדריצינגען האבע אין נעמאלם דאס ופארט אינדינע עגעדרעקט.

»ואס אבער אהרע אינגעע עגאהרונג, העדר אבנאהדענטער, בעטרייפט, אוט הינולבע הירבאוים ניכט נאפינגט, אהרע ופירקאמקוט צו רוכבפפ-טינגן, אך קינגע אינ כריסטבלבע פאמילע. ופולבע אין ידע אים נראפטער נע- פאהר נערעטטע ואס. האס פראנג אך, ופהען כריסטינאפילין דאס ערפט דעפטלאב צו בער הירפטען, דאפפ א ל ל ע ידען ופקקרעע פללע מענשען ופר ? נעוויסס ניכט! עם ניכט אוד אנ- טער דען ידען נעגע אינקריט אוד שפינן עבענוא ופיא אינטער דען אננמארינגן אנדערער העדינא- גען, אנדרערוויסס אבער דאדף ינגער, דער פאן ופירשער ווינט עמויאם באוים עראהרען האס, ניכט בערופפען, דאפפ א ל ל ע ידען ב ופייס- טע ופיר, דיא מאן דעפראלב אינפראטמען מוסס.

ע ב ע ן ד ע ס א ל ב . . . . ופיא שלעפ- טע ערפאהרונגען נעמאכט האבען, ופאר אידר אינטהיל קען אינבפאנונגס, ואנדערן אין אינ- ופיינגס; אבר אידרע נאבעג טראנקוים אוט אינפאלדעפסטן ניכט אנדערם, אלם אין נארט אין פיר ופ